

„Nach diesen Versuchen scheint es zweifellos, dass das van Tolsche Geheimnis auf eitel Schwindel beruht”.

Voor zooveel mij bekend, is er na dien geen scheikundig onderzoek ingesteld van de bestanddeelen der verschillende „koties”. Proeven op dieren zijn evenmin genomen.

De heer D. Bolten te Amersfoort, destijds Militair Apotheker in Suriname, schrijft mij:

„In antwoord op uw vraag omtrent eventueel onderzoek van „sneki-koti” kan ik U niet meer mededeelen, dan dat in Dec. 1904 door den toenmaligen Directeur der Koloniale Spoorwegen 108 milligram zwarte poeder als inenting tegen slangengift werd gezonden aan de Mil. Apoth. te Paramaribo. Microscopisch was niet anders te ontdekken dan verkoolde organische stof, chemisch konden slechts minimale hoeveelheden gewone aschbestanddeelen worden aangetoond. Dierproeven konden door de geringe hoeveelheid ontvangen materiaal niet genomen worden. Later is mij nooit meer iets dergelijks in handen gekomen”.

Een tweede geval dat een mensch zich uit eigen beweging door een ratelslang heeft laten bijten, las ik in het boek van Dr. Vital Brazil.

Het was een man van 50 jaar, sedert 6 jaar lijdende aan tuberculeuze lepra, die vast overtuigd was beter te zullen worden, wanneer hij zich liet bijten door een ratelslang. Ingeënt was hij niet. Het geval is beschreven door Dr. J. Sigaud „Maladies du Brésil”. De verschijnselen zijn van uur tot uur nauwkeurig opgeteekend. Het bijten had plaats op 4 September om 11.50; den volgenden dag om 11.30 stierf de man, niettegenstaande eenige aangewende middelen (infusie van „guaco”, lavement van brandewijn).

Hij die van vergiftige slangen iets weten wil mag niet verzuimen kennis te nemen van „*La Défense contre l’Ophi-disme*”, par le Dr. Vital Brazil, Directeur de l’Institut sérumthérapique de l’Etat de S. Paula (Brésil). Traduction française par le professeur J. Maibon, 1914. Imprimerie Pocai-Weiss & Co. Rue João Adolfo 60 Saint-Paul, 2me édition¹⁾..

¹⁾ Ik weet niet of er een nieuwe druk van bestaat.

Georges Clemenceau bezocht het Instituut en schreef er over in zijn „*Notes de Voyage dans l’Amérique du Sud. Argentine, Uruguay, Brésil*”. Paris 1911 blz. 255—257. Hij verwijst voor verdere inlichtingen naar het artikel van zijn reisgenoot M. Ségard in „*Paris Médical*” van 25 Maart 1911.